

NÖIJIEN GUIDEN

NUMERO 4 KESÄKUU 2003
OKKO OINONEN

Veljeni Leijonamieli
Festarityylipoliisi
Olavi Uusivirta
Eero Aarnio
Kesäklubit
Kesäleffat
Radiohead

SELVIYDY KESÄSTÄ

Käytännön ohjeet kauden koitoksiin

Ravintolat

Kahvilat

Klubit

Levyt

Elokuvat

Tapahtumat

Aarnion kupla ei puhkeaa

Eero Aarnion huonekaluja voi nähdä Robbie Williamsin uusimmassa videossa, Tim Burtonin *Mars hyökkää!* -elokuvassa, Osbournen perheen kotona tai milloin missäkin muoti-, musiikki- ja sisustuslehdessä ympäri maailman. Nyt ne voi nähdä myös koko Aarnion tuotannon kattavassa näyttelyssä Taidehallissa.

Aarnio sai sodan jälkeiset suomalaiset sisustamaan kokonaisa olohuoneita ja rohkaisi sekä kuluttavan yleisön että huonekaluvalmistajat kokeilemaan muovin ulottuvuuksia. Hän sai puuhuonekaluihin pinttyneen Askon massatuottamaan muovisia huonekaluja ja hylkäämään puun sänelemät rajoitukset. Hän sai myös maailman määrittelemään uudestaan termin *Finnish design*. Termin, joka oli designkoplan Franck-Sarpaneva-Wirkkala ansiosta luutunut jään, kylmyyden ja kulmikkouden mielikuviksi.

Miten Aarnio sen teki? Muutamalla tuolla. Suomessa elettiin 60-luvulla monenlaisten taloudellisten, poliittisten ja kulttuurillisten murrosten aikaa. Underground, pop, seksuaalisuus ja kuluttaminen olivat ajan sanoja. Kotiin tuli tilaa ja ihmisillä oli enemmän rahaa. Kuulennot saivat ihmiset uneksimaan avaruusaajan futuristisia unia.

Nuori muotoilija Eero Aarnio kehitti Askolle uudenlaista sisustusajattelua: olohuonesisustuksia, joissa erilaisista elementeistä voi-

tiin koota kunkin perheen tiloihin ja kukkarolle sopiva ratkaisu. Todellinen pommi oli kuitenkin kypsyttyä. Hän vakuutti Askon vastahakoisen johdon kokeilemaan suunnittelemaansa muovista tuolia, joka näytti pallolta. Tuoli otettiin Kööniin huonekalumessuille 1964 lähinnä huomionherättäjäksi, sillä kukaan ei uskonut, että sellaisia todella ostettaisiin.

Toisin kävi. Aarnion Pallo-tuoli oli messujen kuvatuin esine ja nosti niin Suomen kuin Aarnionkin hetkessä maailman tietoisuuteen. Jatkoa seurasi, kun Aarnion Pastilli-tuoli voitti *American Industrial Design Awardin*, manta-reen huomattavimman muotoilupalkinnon. Pastillia seurasivat luovasti kujeilevat, yksinkertaisen nerokkaat esineet iloisissa muoviväreissä: Konjakkki, Tomaatti ja Ruuvi. Päinvastoin kuin useimmat popkulttuurin tuotteet, Aarnion tuolit olivat kestäviä ja toimivia, eivätkä mitään kertakulutustuotteita.

Taidehallissa avattava näyttely esittelee Aarnion design-tuotantoa ja teosten syntyprosessia aina 60-luvun klassikoista viimeisimpiin uutuuksiin. Näyttelyn ohessa julkaistaan kirja *Oleta pyöreä tuoli*, jossa on Aarnion haastatteluiden lisäksi esseitä muotoiluhistoriasta, sisustamisen arkipäiväistymisestä sekä Aarnion huonekalujen semioottisesta luonteesta. Teoksen on kirjoittanut visuaalisen kulttuurin tutkija Harri Kalha Helsingin yliopistosta.

"Aarnion muodot symboloivat hedonistista leikkimielisyyttä"

Mikä Aarniossa kilnnoistaa?

- Aarnion huonekalujen pyöreät muodot symboloivat hedonistista leikkimielisyyttä. Huonekalut sulkevat syliinsä ja niihin voi peeta maailmaa. Sodanjälkeinen Suomi oli rationaalinen, mutta kotiin kaivattiin rempseyttä.

Mikä oli Aarnion töiden merkitys 60-luvun Suomelle ja suomalaisuudelle?

- Ne kertovat siitä, että suomalaisuus on muutakin kuin jäyhää talonpoikaaisuutta, Aarnion työt kertovat murtuvasta suomalaisuudesta ja siitä, että Suomi vapautui rationalismista.

Mikä tekee juuri näistä töistä niin ajattomia klassikoita?

- Aarnion huonekalut olivat edellä aikaansa vielä 60-luvulla, mutta kulttuuri-ilmapilvi oli valmis ottamaan ne vastaan vasta 80-luvun jälkeen. Nyt ne elvät ole niin rajun futuristisia, kun ne ovat tuttuja lapsuudesta. Muistan itsekin kuinka Hotelli Ellivuoren aulassa oli Pallo-tuolit, joihin oli asennettu puhelimet. Aarnion tuoleissa on sekoitus eilistä, tätä päivää ja huomista.

Eero Aarnion retrospektiivi
Taidehallissa 12.8. - 10.8.
Oleta pyöreä tuoli -kirja julkaistaan 12.6.
www.eero-aarnio.com

SUOMALAISET HUONEKALUT TOP 5

Harri Kalha

Oma sänky

Se on se mihin joka ilta kaipaa.

Perintökalu

En tarkoita nyt antiikkia, vaan sellaista huonekalua, jolla on tunnelmaa.

Eero Aarnion Pallo-tuoli

Se on vain semioottisesti niin kiinnostava. Tilallinen huonekalu, joka on ikään kuin huone huoneessa. Samalla se on arkkitehtoninen esine sisutuksessa.

Alvar Aalto

En halua nostaa esiin mitään yhtä esinettä, vaan koko tuotannon.

Antti Nurmesniemen Saunapalli

Hotelli Palaceen 50-luvulla suunniteltu Saunapalli nimenomaan alkuperäisessä muodossaan. Uusiutuotannossa siitä puuttuu alkuperäisen dynaamisuu-
ta.